

2017-03-30

Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Revisionsrapport "Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31"

Revisionen har via KPMG genomfört en granskning av bokslut och årsredovisning.

Revisionen hemställer om att kommunstyrelsen lämnar synpunkter avseende de rekommendationer och förslag som lyfts fram i rapportens sammanfattning.

Revisionen emotser svar senast den 30 juni 2017.

För Ragunda kommuns revisorer

Vidar Lind
Ordförande

Maud Lindström
Vice ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Ragunda Kommun

KPMG AB

2017-03-30

Antal sidor 12

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016 Ragunda.docx

Ragunda Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.4.1	Bakgrund	6
3.4.2	Finansiella mål	6
3.4.3	Verksamhetsmål	7
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	9
3.7	Kassaflöde	9
3.8	Investeringsredovisning	10
3.9	Sammanställd redovisning	10
3.10	lakttagelser vid granskning av årsredovisningen	10
3.10.1	Förvaltningsberättelsen	10
3.10.2	Intern kontroll	10
3.10.3	Löneskatt	10
3.10.4	Riktade statsbidrag	11

1 Sammanfattning

Vi har av Ragunda kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- att förvaltningsberättelsen kompletteras med avsnitt om övergripande väsentliga händelser och framtida utveckling, se avsnitt 3.10.1.
- att uppföljning av intern kontroll rapporteras till kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen, se avsnitt 3.10.2.
- att rutinerna kring löneskatt och riktade statsbidrag stärks, se avsnitt 3.10.3 och 3.10.4.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

¹ Kommunallag (1991:900)

Ragunda Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Finansiella mål

Vi delar kommunstyrelsens bedömning om att fyra av fem finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts även om vi har vissa synpunkter på målet om likviditet samt målet om amortering, se avsnitt 3.4.2.

Verksamhetsmål

Vi kan inte bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning då fullmäktige inte har fastställt några övergripande verksamhetsmål.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen verkar för att verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning kan fastställas, se avsnitt 3.4.3.

2 Bakgrund

Vi har av Ragunda kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen, sid 16 - 22 i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi har granskat sidorna 8 -15 vad gäller nyckeltal samt stämt av balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning mot underlag. Övriga sidor har endast granskats utifrån om informationen är förenligt med de finansiella delarna.

² Sveriges Kommuner och Landsting

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av Håkan Litzell, kommunchef

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Kristoffer Bodin, kommunal revisor, under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomichef samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information³ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 11,8 mkr. Vid avstämning av balanskravet sker inga justeringar och därmed uppgår även justerat resultat enligt balanskravet till 11,8 mkr.

³ Oktober 2015

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

3.4.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.2 Finansiella mål

I kommunens budgetdokument "Budget 2016 - Politisk och Ekonomisk budgetskrivelse" finns fem finansiella mål.

I förvaltningsberättelsens avsnitt "Mål" presenteras en uppföljning och bedömning för måluppfyllelsen 2016 enligt följande:

Kommunfullmäktiges finansiella mål	Resultat enligt årsredovisningen	Bedömning enligt årsredovisningen
Likviditeten skall motsvara minst 1 månads personalkostnad vilket motsvarar ca 20 miljoner kronor.	Likviditeten uppgår till 67,3 mnkr.	Målet uppnått.
Resultatet ska vara 1,5 % 2016 av skatteintäkter och generella stadsbidrag för att sedan öka till 1,75 % 2017 och nå 2,0 % 2018	Årets resultat uppgår till 11,8 mnkr vilket motsvarar 3,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Målet uppnått.
Soliditeten skall öka mot föregående år men alltid vara minst 15 %.	Soliditeten uppgår till 16,9 %.	Målet uppnått.
Investeringarna får inte överstiga 70 % av årets avskrivningar för perioden 2017-2018. Sedan tidigare finns dock ett beslut på att vi ska investera för 100 % av avskrivningarna under 2016 och det får stå kvar.	Årets investeringar uppgår till 40,1 mnkr.	Målet ej uppnått.
För att uppnå en långsiktig stabil ekonomi ska amortering ske enligt fastställd plan och enligt beslut om att skogsintäkterna ska användas för amortering. Summa 2 mkr/år	Årets amortering uppgår till 5,7 mnkr.	Målet uppnått.

Ragunda Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Bedömning

Vi har inte närmare bedömt indelningen av målen under de rubriker som anges i årsredovisningen.

Fremsta orsaken till att målet gällande investeringar inte uppnåtts är att särskilda beslut gällande investeringar i bredband har fattats av kommunfullmäktige under året på 22,1 mnkr. Men även om dessa exkluderas överstiger årets investeringar 100 % av årets budgeterade avskrivningar på 17 mnkr.

Gällande målet om likviditeten gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen men vi noterar att likviditeten inte mäts på sedvanligt sätt d v s likvida medel i förhållande till kortfristiga skulder. Om syftet med målet är att kommunens ska upprätthålla en viss betalningsförmåga anser vi att nuvarande mått inte är relevant.

Vi är tveksamma till bedömningen av målet gällande amorteringar då låneskulden ökat efter lyft av byggnadskreditiv vilket vi anser borde vägas in i bedömningen av den långsiktiga ekonomiska stabiliteten.

Med beaktande av ovanstående delar vi kommunstyrelsens bedömning att fyra av fem finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

3.4.3 Verksamhetsmål

I kommunens budgetdokument "Budget 2016 - Politisk och Ekonomisk budgetskrivelse" finns inga övergripande verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Det framgår att verksamhetsmål har tagits fram per förvaltning. Dessa följs inte upp i förvaltningsberättelsen utan redovisas under avsnitten för respektive förvaltning.

Kommentar

Enligt KL, kap. 8 § 5, ska kommuner ange mål för verksamheten som har betydelse för god ekonomisk hushållning. För att uppfylla lagens intentioner anser vi att kommunstyrelsen borde specificera i budgeten vilka övergripande verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning samt följa upp dessa i förvaltningsberättelsen tillsammans med de finansiella målen.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen verkar för att verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning kan fastställas. Se även vår rapport "Granskning av kommunens styrmodell med fokus på styrning mot verksamhetsmål".

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp i mnkr	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Prognos 2016 per 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-327,9	-322,5	-331,3	-309,4
Förändring i %, jmf med föregående år	6,0		1,0	
Skatteintäkter och statsbidrag	342,6	331,3	341,8	325,8
Förändring i %, jmf med föregående år	5,2		-0,2	
Finansnetto	-2,9	-3,8	-3,1	-4,2
Årets resultat	11,8	5,0	7,4	12,2
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	96,6	98,5	97,8	96,3

Årets resultat per 2016-12-31 uppgår till 11,8 mnkr. Resultat är högre än både det prognostiserade och budgeterade resultatet. Det beror främst på att intäkterna från Migrationsverket ökat mer än kostnaderna och att de generella statsbidragen för flyktingverksamheten blev högre än väntat.

Att nettokostnaderna ökat i jämförelse med budget beror bland annat på att kommunen gjorde en avsättning för återställande av deponierna i Hammarstrand, Bispgården och Stugun på 7,5 mnkr. Möjligen skulle denna post ha redovisats som jämförelsestörande eller som rättelse av tidigare år.

Vad gäller förvaltningarna uppvisar Samhällsbyggnadsförvaltningen ett underskott på -11,4 mnkr. Det beror bland annat på att lokaler har behövts anpassats för SFI, ökade personalkostnader samt avsättningen för deponierna.

Barn- och utbildningsförvaltningen uppvisar ett överskott på 2,0 mnkr. Förskolan redovisar ett underskott på grund av nya avdelningar men grundskolan redovisar ett överskott på 4 mnkr på grund av riktade statsbidrag för nyanlända inom grundskolan.

Stöd- och omsorgsförvaltningen uppvisar ett överskott på 3,3 mnkr. Individ- och familjeomsorgen, arbetsmarknadsenheten samt vård och omsorg visar på stora underskott medan integration och ensamkommande redovisar ett stort överskott.

Ragunda Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

Bedömning

Vi anser att det är viktigt att verksamheterna anpassar sig till "normala ramar" då det inte finns något som indikerar på att motsvarande intäkter kommer att erhållas under kommande år.

3.6 Balansräkning

Belopp i mnkr	Kommunen	
	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	443,0	392,8
Redovisat eget kapital	74,7	62,9
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-99,1	-122,3
<i>Redovisad soliditet</i>	17%	16%
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	-22%	-31%
Omsättningstillgångar	98,5	74,5
Avsättningar	13,5	6,7
Långfristiga skulder	270,4	252,1
Kortfristiga skulder	84,4	71,1
<i>Balanslikviditet</i>	117%	105%

Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse har förbättrats något i år på grund av ett positivt resultat och att ansvarsförbindelsen minskat något till följd av årets utbetalningar.

Avsättningar har ökat på grund av avsättningen för återställandet av deponierna i Hammarstrand, Bispgården och Stugun på 7,5 mnkr.

Långfristiga skulder har ökat på grund av en byggnadskredit på 24 mnkr.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens verksamhet före avskrivningar under år 2016 givit ett överskott på 43,3 mnkr. Investeringar har gjorts med -42 mnkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på 18,4 mnkr vilket innebär att kommunens nettoupplåning ökat. Förändringen av likvida medel uppgår till 19,8 mnkr.

3.8 Investeringsredovisning

Årets investeringar uppgår netto till 40,1 mnkr. I det ingår en särskilt tagen investeringsbudget för bredbandsutbyggnaden på 22,1 mnkr för 2016. Stora investeringar utöver detta är energibesparande åtgärder, balkongrenoveringar, ledningsåtgärder samt renovering av gymnasieskolan Bispgårdens Tekniska College (BTC).

3.9 Sammanställd redovisning

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Enligt årsredovisningen för år 2016 framgår att någon sammanställd redovisning inte upprättas då storleken på intäkter och omsättning i Ragunda Energi AB faller inom ramen för undantagsregeln enligt RKR 8.2

3.10 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

3.10.1 Förvaltningsberättelsen

Enligt KRL, kap. 4 § 1, ska förvaltningsberättelsen innehålla väsentliga händelser som inträffat under året eller efter dess slut samt framtida utveckling. Vi noterar att dessa avsnitt finns i respektive verksamhetsredovisning men vi anser att en kommunövergripande övergripande redovisning av väsentliga händelser och framtida utveckling bör ingå i förvaltningsberättelsen.

3.10.2 Intern kontroll

Vi har noterat att uppföljning av intern kontroll rapporteras till kommunstyrelsen först efter att årsredovisningen är avlämnad. Vi anser att en bedömning av intern kontrollen bör göras av kommunstyrelsen senast i samband med årsredovisningen.

Vi har också noterat att det under året har funnits brister i dualitet vid manuella bokningar och utbetalningar via internetbanken. Enligt uppgift är dessa brister åtgärdade för år 2017.

3.10.3 Löneskatt

Vi har noterat att det finns vissa brister i rutinerna kring redovisning och avstämning av löneskatt, fastighetsavgift och preliminärskatt. Vi bedömer att dessa brister kan ha lett till en mindre resultatpåverkan samt felaktigt deklarerade belopp. Vi bedömer dock inte beloppen som väsentliga men anser att rutinerna bör ses över.

Ragunda Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-30

3.10.4 Riktade statsbidrag

Vi har funnit riktade statsbidrag i form av prestationsbaserade intäkter på ca 0,4 mnkr som borde ha intäktsförts tidigare år. Vi anser att det är viktigt att kommunen går igenom de riktade statsbidragen årligen och stämmer av mot bidragens villkor för att undvika felaktig periodisering av bidragen.

Gällande fordringar på främst Migrationsverket, uppgår dessa till drygt 14,5 mnkr. Vi har stämt av större poster mot inbetalningar, 12,5 mnkr efter årsskiftet. Enligt kommunens bedömning kommer betalning att erhållas för hela posten.

Vi har inom ramen för denna granskning inte i detalj granskat att återsökning har skett av samtliga kostnader.

KPMG, dag som ovan

Kristoffer Bodin
Kommunal revisor

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Lars Skoglund
Auktoriserad revisor